

Малюнки: 1) Козацька церква в Подлашчині. 2) Скульптурна постать—роботи К. Трипольської. 3) Єпископська патерниця—гуцульської роботи. 4) Гуцульська череп'яна миска. 5) Гуцульський череп'яний кухоль.

Бібліографія.

Альфонс Доде. *Дивні пригоди Тартарена з Тараскону. Переклав Вадим Щербаківський. 1913. Стор. 104.*

Од перекладів з красною письменства вимагається насамперед, щоб вони були легкі, зграбні, художні й якомога наближувались до первотвору, це б-то, щоб у мові перекладу не видихався самий дух оригіналу, щоб у переказі збереглося все те характерне, оригінальне, що одрізняє письменника од інших його товаришів, і дало змогу читачеві і на чужій авторові мові дістати розуміння про літературну фізіономію письменника. Більшість перекладів, на нашу мову, які вже маємо, не відповідають. на жаль, зазначеним вимогам, і єдиною втіхою нашою (як що це можна назвати втіхою) є свідомість, що й інші літератури небагато мають добрих перекладів, що і в них, при гарних умовах видання книжок, бездоганний, художній переклад з чужої мови—рід так само незвичайна. Зъявище сумне, але й багатозначне, бо свідчать про те, що не досить знати мову оригіналу, щоб добре його перекласти, а треба бути й художником слова. Чи багато ж є тих артистів-перекладачів!

Коли переклад пристойний, то й дяка Богові, бо й це придбання. Таким пристойним, і буде переклад прекрасного „Tartarin de Tarascon“, А. Доде, зроблений В. Щербаківським і виданий товариством прихильників української літератури, науки і штуки у Львові. Перекладчиків треба було обминати такі, напр, звороти й вирази, як: „переконуальсьонований“, „магічно відіскавши свої сили“, „перлиси на висідаючого“, „з настрирливостю просто женуючою“ (?), „мусі губернатор з великим кієм товче ним на свій штат урядничий“ і т. д., і т. д. Ці вислови, а також багато неперекладених чужоземних слів, не надають краси всьому перекладові. І це досадно, бо перекладач здолав додержати до самого краю тієї жвавості й дотепності, повної добродушної іронії, які є прикметою, властивою тим творам А. Доде, в яких він не цурається гумору.

Книжку видано гарно. Окладинку прикрашено з обох боків малюнком... Михайла Войчука, як повідомляється в оповістках про цю книжку; малюнок відповідає змістові знаменитих пригод Тартарена і робить приємне вражіння; шкода тільки, що художник використовував для нього не український орнамент. З оповісток же таки довідуємось і про ціну: книжка коштує 50 коп.

Н. К—ський.

А. Луначарський—Великий народний поет (Тарас Шевченко). *Переклав з рукопису Микола Болум. Стор. 36. У Львові, 1912.*

„Великий Шевченко тим, що він поет української нації, але ще більше тим, що він поет народний, а над усе тим, що він поет глибоко революційний і по духу своєму соціалістичний“—так кінчає д. Луначарський свою цікаву брошуру про Шевченка. І дійсно вся вона уявляє з себе спробу зрозуміти Шевченка й пояснити його з погляду нівітнього соціалізму. Соціальному моментові в творчості українського поета найбільше ваги оддав д. Луначарський, виводячи його з політичних обставин сучасної державности та художніх засобів самого Шевченка. „Українська мова,—пише д. Луначарський,—не лише мова його народу, але це мова народна, цеб то демократична, селянська. Українство для Шевченка це не тільки нація,—це кляса, це пригноблене селянство. Спочуття поета селянина до селянської маси злилось з любов'ю до рідного краю та рідної мови“ (стор. 20),—так розуміє і так поясняє автор вагу самого Шевченка. І треба сказати, що хоч не нове, таке розуміння взагалі в літературі про Шевченка (див. напр., відому брошуру Сірка), але безперечно нове воно серед заступників того напрямку, до якого належить автор брошури. Тим більше приємно це зазначити, що д. Луначарський ставить свою оцінку так, що вона не викликає жадного непорозуміння. „Шевченко передовсім належить до працюючих кляс свого народу, але разом з тим являється святим поетом революційних низів усього світу“ (стор. 30). Чому? А тому, що „поети—це передовсім учителі почувань. Коли ми, соціалісти, можемо вчитися мислити у Марксіва, Лясаля, то ми можемо також вчитися почувати лише у небагатьох поетів, дійсних предтеч і поборників великої визвольної боротьби за справжню свободу, рівність і братство... І серед цих поетів перше місце займає Шевченко“ (стор. 33).

Добре оцінювачі з свого погляду поезію Шевченка, д. Луначарський, на мою

думку, не доцінює тільки подвигу самого життя. В брошурі маємо напр., фразу про Кирило-Мефодієвське братство, що тепер „його напевне дозволив би навіть Століпін“ (стор. 14). На жаль, дійсність підстав до такого оптимізму не дає. Не кажучи вже про відомий циркуляр про „інородчеськія общества“, навіть працю про Кирило-Мефодієвське товариство не дали, як два роки тому, вирізано з „Русского Богатства“, а автора її потягнуто до суду... Знов же не можна національних утисків зводити до заборони самої мови, як це, здається, робить д. Луначарський на стор. 11 своєї брошури. Мова не єдина ж це признака національности, а тільки виразніша за інші.

На жаль переклад цікавої праці д. Луначарського зроблено важкою мовою й досить плутано, а це безперечно одбивається й на вражінні од неї не добре Полекуди не можна навіть до ладу зрозуміти змісту,—так поплутано вийшло в перекладі (напр., на стор. 25—26).

Дописи.

(Од власних кореспондентів).

ОХТИРКА (на Харківщині). *Страшна знахідка.* 18 марта швець Ермак перебудовуючи стару повітку і викопуючи канави для нової—знайшов під яслями шкилет хлопчика з проваленим черепом, який, давно вже лежить в землі. Садибу цю з повіткою Ермак купив в 1910 р. у шевця Варавинки.

Шість років назад у Варавинки пропав учень, 12-літній хлопчик Краснокутський, якого до цього часу не розшукали. Навчитель його, на розпитування батьків відповідав тоді, що хлопцеві певно втік кудись, або його вкрали цигане.

Тепер гадають, що знайдений шкилет належить Краснокутському. Очевидно, Варавинка убив хлопчика і щоб уникнути відповідальности закопав трун в землю. Це підтвержується ще посвідченням другого учня Варавинки, який вчивсь одночасно з вбитим і, як вірити його словам—був свідком цієї події.

Він розповідає,—що повернувшись з ярмарку, п'яний хазяїн за-віщось розлютувався на Краснокутського і так вдарив його по голові дрючком, що той впав мертвим. Щоб свідок не розказував про душогубство—вбивць дав йому 50 карб. і нагрожувався що вб'є, коли він розкаже про те, що ба-

СИРОЛИ

дітей й

випробований, розбавляючий й застарілих катарах, після запал

Оберегає п

*** тубе

Робить кращим апетіт нічого неужитичного,

Продається по всіх аптеках й аптечних магазинах.

ЛИСТ ШЕВЦЯ ПІДМАСТЕРЬЯ.

Моя п'яцтво довело мене до хвороби і злиднів. Я був звірем, мучив семью і не міг володіти собою, зате, який щасливий я тепер, коли визволився од своєї поганної звички. Моя жінка прочитала в газеті про цей спосіб і купила в аптеці за 85 к. повну коробку „Ситровинь“. Після перших прийомів я став почувати, що мені відвротне і вино і пиво, а зараз і в рот не беру. Я дав з своєї коробки небагато товаришеві, що страждав запоєм. Він хотів цілувати мені руки за ту переміну, що в ним сталась. За справками можна вдатись в С.-Петербур., почт. ящ. № 371.